Duygusal Özerklik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Duygusal Özerklik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20375

ARABPSYCHOLOGY.COM

Abstract

Duygusal Özerklik Ölçe?i (DÖÖ), ergenlerin ebeveynlerinden duygusal olarak ayr??ma sürecini ve ba??ms?zl?k kazan?m?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik araçt?r. Bu ölçek, orijinal yap?s?n?n Türkçe'ye adaptasyonu ve **ergen** ö?renciler üzerindeki geçerlik ve güvenirlik çal??malar?n?n yap?ld??? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçek, özellikle klinik ba?vurusu olmayan gençlerin **duygusal özerklik** düzeylerini belirlemede kullan?lmaktad?r.

Keywords

Duygusal Özerklik Ölçe?i, Duygusal Özerklik, Ergen, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, **Do?rulay?c? Faktör Analizi**, Psikometrik Özellikler, Aile ?li?kileri.

Authors

Arkun Tatar, Tuba Bildik, Çi?dem Yekta?, Ferhat Hamidi, H. Emre Özmen.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **ergenlik** dönemindeki bireylerin ebeveynlerinden beklenen geli?imsel ayr??ma sürecini, yani duygusal ba??ms?zl?klar?n? ne ölçüde kazand?klar?n? belirlemektir. Bu adaptasyon çal??mas?, Türk kültüründeki ergenlerin **duygusal özerklik** düzeylerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilecek standart bir araç sa?lamay? hedeflemi?tir.

Ölçek, ergenlerin ebeveynleriyle olan ili?kilerinde duygusal ba??ml?l?ktan uzakla?ma, bireysel dü?ünce ve karar verme yeteneklerini geli?tirme e?ilimlerini de?erlendirir. Bu, psikolojik dan??manl?k ve rehberlik alanlar?nda ergen geli?imi ara?t?rmalar? için kritik bir öneme sahiptir.

Yap? (Construct)

Duygusal Özerklik Ölçe?i, psikolojideki geli?imsel süreçlerden biri olan **duygusal özerklik** yap?s?n? ölçmektedir. Duygusal özerklik, ergenin ebeveynlerinden ayr? bir birey olarak kendini alg?lamas?, ebeveynlerinin görü?lerinden ba??ms?z olarak kendi duygusal tepkilerini ve kararlar?n? yönetebilmesi anlam?na gelir.

Ölçek, genellikle ergenin ebeveynlerinden uzakla?ma, bireyselle?me, ebeveynleri idealize etmeme ve ebeveynlerinden ba??ms?z kararlar alma gibi dört ana alt boyutta incelenen davran?? ve tutumlar? de?erlendirir. Bu yap?, sa?l?kl? **ergen** geli?iminin temel ta?lar?ndan biri olarak kabul edilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik (Validity)

Ölçe?in yap?sal geçerli?i, **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) ile test edilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in dört faktörlü yap?s?n? destekleyen model uyum indekslerini ortaya koymu?tur.

Elde edilen uyum indeksleri ?unlard?r: ?yilik Uyum ?ndeksi (Goodness of Fit Index - GFI) 0,811, Düzeltilmi? ?yi Uyum ?ndeksi (Adjusted Goodness of Fit Index - AGFI) 0,772 olarak belirlenmi?tir. Ayr?ca, modelin hata düzeylerini gösteren Yakla??k Hatalar?n Ortalama Karekökü (Root Mean Square Error of Approximation - RMSEA) 0,092 ve Art?k Ortalamalar?n Karekökü (Root Mean Square Residual - RMR) 0,079 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?erler, uyarlama çal??mas?n?n kabul edilebilir bir yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik (Reliability)

Duygusal Özerklik Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k ve e? zamanl? geçerlik (kriter geçerli?i) yakla??mlar?yla incelenmi?tir. Ölçe?in dört faktörlü yap?s?n?n test edildi?i **Do?rulay?c? Faktör Analizi** sonucunda elde edilen iyi uyum katsay?s? 0,81 olarak raporlanm??t?r.

Ölçe?in güvenilirli?ini desteklemek amac?yla, Ana-Baba ve **Ergen** ?li?ki Envanteri (Parent-Adolescent Relationship Inventory) gibi ilgili araçlarla kriter geçerli?i test edilmi?tir. DÖÖ'nün bu envanterin Genel Anla?mazl?k alt ölçe?i ile ba??nt? düzeyi 0,55, Bütünlük alt ölçe?i ile ba??nt? düzeyi ise 0,48 olarak bulunmu?tur. Bu orta düzeydeki korelasyonlar, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n ilgili di?er yap?larla tutarl? oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi (Factor Analysis)

Ölçe?in Türkçe **uyarlama** çal??mas?nda, orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? do?rulamak amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in dört faktörlü (dört alt boyutlu) yap?s?n?n Türk örnekleminde de kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? ortaya koymu?tur.

Bu dört faktörlü yap?, ergenlerin ebeveynlerinden duygusal ayr??ma sürecinin çok boyutlu do?as?n? yans?tmaktad?r. Ölçek toplamda 20 madde içermekte olup, bu maddeler dört farkl? alt boyuta da??lm??t?r. Bu alt boyutlar, ergenin ba??ms?zl?k kazan?m?n?n farkl? yönlerini (örne?in, bireysel dü?ünce, duygusal ba??ms?zl?k, çat??ma yönetimi) temsil etmektedir.

Instrument

Test Type: Uyarlama (Adaptation) ölçe?i.

Format: Kendini De?erlendirme (Self-Report) format?nda, toplam 20 maddeden olu?ur ve 4 alt

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyuta sahiptir.

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Klinik ba?vurusu olmayan ö?renciler (Non-clinical student population).

Age Group: Ergenler (Adolescents).

Population Details: Çal??ma, lise düzeyinde e?itim gören ve herhangi bir psikiyatrik/klinik ba?vurusu bulunmayan **ergen** ö?renciler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Methodology: 4'lü **Likert Ölçe?i** kullan?larak derecelendirme yap?l?r (1= hiç kat?lm?yorum - 4= tamamen kat?l?yorum).

Keywords

Psikometrik Özellikler, **Likert Ölçe?i**, GFI, RMSEA, RMR, Ebeveyn ?li?kileri, Geli?im Psikolojisi, **Uyarlama**.

Authors

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Arkun Tatar (Sorumlu Yazar) için ileti?im adresi: arkuntatar@yahoo.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l? (Permissions & Fee and Test Year)

Ölçe?in Türkçe **uyarlama** çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Arkun Tatar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

The original PDF can be downloaded here: duygusal-ozerklik-olcegi-toad.pdf

Referanslar (Reference's)

Tatar, A., Bildik, T., Yekta?, Ç., Hamidi, F. ve Özmen, H. E. (2016). Duygusal Özerklik Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanmas? ve klinik ba?vurusu olmayan ergen ö?rencilerde duygusal özerkli?in incelenmesi. **Nobel Med**, 12(1), 39-48.

Makalenin tam metnine eri?im linki: nobelmedicus.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Duygusal Özerklik Ölçe?i Maddeleri (Items of the Duygusal Özerklik Ölçe?i)

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

4 alt boyut ve toplamda 20 madde vard?r.
"Annem, babam ve ben her konuda ayn? fikirdeyiz."
"Annem ve babam ile ayn? fikirde olmaya gayret ederim."
"Annem ve babam i?yerinde de evdeki gibi davran?r."

ARABPSYCHOLOGY.COM